

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МАРКО СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ

УДК 343.51

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
ВИГОТОВЛЕННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, ПРИДБАННЯ,
ПЕРЕВЕЗЕННЯ, ПЕРЕСИЛАННЯ, ВВЕЗЕННЯ В УКРАЇНУ
З МЕТОЮ ЗБУТУ АБО ЗБУТУ ПІДРОБЛЕНИХ ГРОШЕЙ,
ДЕРЖАВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ
ЧИ БІЛЕТІВ ДЕРЖАВНОЇ ЛОТЕРЕЇ**

12.00.08 – кримінальне право та кримінологія;
кримінально-виконавче право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

ЛЬВІВ – 2009

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Львівському державному університеті внутрішніх справ.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України
Глушков Валерій Олександрович,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, завідувач кафедри
кримінального права та кримінології.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
академік АПрН України
Костенко Олександр Миколайович,
Інститут держави і права імені В.М. Корецького
НАН України, завідувач відділу проблем
кримінального права, кримінології та судоустрою;

кандидат юридичних наук, доцент
Скулиш Євген Деонісійович,
Служба безпеки України, радник голови.

Захист відбудеться « 15 » травня 2009 року о 10.00 годині
на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 35.725.02 у Львівському
державному університеті внутрішніх справ за адресою: 79007, м. Львів,
вул. Городоцька, 26.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Львівського
державного університету внутрішніх справ за адресою: 79007, м. Львів,
вул. Городоцька, 26.

Автореферат розісланий « 10 » квітня 2009 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

І.В. Красницький

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Власна грошова система та належний її захист є однією з умов існування будь-якої суверенної держави, фактором стабільності та розвитку її економіки. Посягання на основі функціонування такої системи завдають значної шкоди фінансовій безпеці держави в цілому, а насамперед, як її складовій – кредитно-фінансовій системі.

Одним з найнебезпечніших посягань у даній сфері є вчинення суспільно-небезпечних діянь, які прийнято іменувати збірним поняттям „фальшивомонетництво”^{*}. В результаті таких протиправних діянь порушується економічний баланс між платіжними засобами та їх товарним забезпеченням, що в свою чергу призводить до низки негативних соціально-економічних наслідків як для держави в цілому, так і для життєво важливих інтересів її громадян, зокрема. Ігнорування питання належного захисту власної кредитно-фінансової системи від обігу „підробок” може обернутися для держави та її громадян катастрофічними економічними наслідками. Не даремно такі протиправні діяння свого часу використовувались навіть окремими державами як спосіб економічної боротьби з політичними ворогами.

В системі з захисту грошової системи держави важливе значення має встановлення кримінальної відповідальності за підробку державних цінних паперів та білетів державної лотереї. Незаконні дії з ними порушують прерогативу держави на їх випуск, дискредитують владні структури, знижують довіру до них та держави в цілому, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Визнання і розуміння важливості ефективною протидії суспільно небезпечним діянням, що пов’язані з виготовленням фальшивих платіжних засобів, є беззаперечним. Важливість вирішення цієї проблеми була визнана на міжнародному рівні, наслідком чого стало прийняття в 1929 році Міжнародної конвенції по боротьбі з підробкою грошових знаків. У чинному Кримінальному кодексі України (далі – КК України) ст. 199 встановлює відповідальність за такі діяння, є першою в розділі „Злочини у сфері господарської діяльності”. Разом з тим, як свідчить аналіз статистичних даних МВС України, показники вчинення злочинів, відповідальність за які передбачена цією статтею, викликають певну стурбованість. Так у 2007 році питома вага злочинів, відповідальність за вчинення яких передбачена ст. 199 КК України в структурі злочинів у сфері

^{*} Враховуючи, що ст. 199 КК України має досить об’ємну назву, в цій роботі, виключно з міркувань зручності, послуговуватимемось поняттям „фальшивомонетництво”, хоча й розуміємо, що воно не повною мірою характеризує злочин, відповідальність за вчинення якого передбачена вказаною статтею.

господарської діяльності, складала 16,2%. У 2008 році з 8638 виявлених злочинів у сфері господарської діяльності 1499 – це злочини, відповідальність за вчинення яких передбачена у ст. 199 КК України (тобто 17,4% від загальної кількості). Слід враховувати, що ст. 199 КК України, це лише одна з 40 статей, які містяться у відповідному розділі КК України „Злочини у сфері господарської діяльності”.

Отже, статистика поширеності названого злочину в Україні засвідчує, що проблема підвищення ефективності кримінально-правової протидії таким суспільно небезпечним діянням не отримала належного вирішення.

Аспекти кримінально-правової протидії виготовленню, зберіганню, придбанню, перевезенню, пересиланню, ввезенню в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї частково висвітлені в роботах Т.П. Бірюкової, О.В. Воробей, Н.О. Гуторової, О.О. Дудорова, В.М. Коваленка, С.Я. Лихової, В.С. Мацишина, А.В. Савченка, Є.Л. Стрельцова, В.Я. Тація, М.І. Хавронюка, І.О. Хара тощо.

Питанню підвищення ефективності кримінально-правової протидії фальшивомонетництву присвячено дисертаційне дослідження І.В. Сингаївської, де основна увага зосереджена на кримінологічній характеристиці таких злочинів, а питанням кримінально-правової характеристики складу злочину, передбаченого у ст. 199 КК України, у дисертації відведено лише два підрозділи.

У сучасній російській юридичній літературі дослідженню проблем відповідальності за незаконні діяння з підробленими грошима та цінними паперами присвятили свої праці О.М. Ватутін, Б.В. Волженкін, С.О. Бесчасний, Б.С. Болотский, В.В. Загайнов, І.Е. Максимова, Н.В. Образцова, О.В. Петрянін, В.О. Сергеев та ін.

Разом з тим, низка положень та висновків, що викладені у працях вищеназваних авторів, на нашу думку, є до деякої міри дискусійними, такими, що не повною мірою відповідають положенням чинного КК України або такими, що потребують додаткового обґрунтування. Окремі ж питання, взагалі не отримали належної уваги. Наприклад, не отримали належного висвітлення та чіткого вирішення проблеми відмежування злочину, відповідальність за вчинення якого передбачено у ст. 199 КК України від суміжних злочинів, зокрема, від передбачених ст.ст. 200, 224 КК України та ін.

Вищевикладене свідчить про доцільність та актуальність проведення поглибленої кримінально-правової характеристики складу злочину, визначальні ознаки якого передбачені у ст. 199 КК України, адже лише на основі чіткого розуміння сутності такого злочину можна вирішувати інші питання протидії злочинним проявам такого виду, а саме: визначати

причини та умови його вчинення, формулювати напрямки та способи протидії тощо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано на кафедрі кримінального права та кримінології Львівського державного університету внутрішніх справ у межах комплексної теми наукових досліджень „Актуальні проблеми вдосконалення українського законодавства та практики протидії злочинності” (Державний реєстраційний номер 0106U003641). Тема роботи узгоджується з тематикою пріоритетних напрямів наукових та дисертаційних досліджень, які потребують першочергового розроблення і впровадження в практичну діяльність органів внутрішніх справ на період 2004–2009 років, яка була затверджена наказом МВС України від 05 липня 2004 року № 755.

Мета та завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є на основі комплексного системного кримінально-правового дослідження складу злочину, передбаченого ст. 199 КК України, формулювання обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення положень кримінально-правової науки, кримінального законодавства та практики його застосування в цій частині.

Для досягнення вказаної мети були поставлені такі завдання:

- прослідкувати історичні аспекти розвитку законодавства про відповідальність за фальшивомонетництво;
- визначити соціальну зумовленість встановлення кримінальної відповідальності за виготовлення та інші незаконні дії з підробленими грошима, державними цінними паперами та білетами державної лотереї;
- охарактеризувати об'єктивні ознаки незаконних дій з підробленими грошима, державними цінними паперами та білетами державної лотереї, відповідальність за вчинення яких передбачена ст. 199 КК України;
- дослідити суб'єктивні ознаки незаконних дій з підробленими грошима, державними цінними паперами та білетами державної лотереї, відповідальність за вчинення яких передбачена ст. 199 ККУ України;
- розробити науково-обґрунтовані підходи кримінально-правової кваліфікації окремих незаконних дій з підробленими грошима, державними цінними паперами та білетами державної лотереї;
- сформулювати на основі проведеного дослідження теоретичні положення, спрямовані на подальший розвиток науки кримінального права щодо кримінально-правової характеристики складу злочину, передбаченого ст. 199 КК України;
- сформулювати на основі проведеного дослідження практичні рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства України в частині протидії незаконним діям з підробленими

платіжними засобами, кримінально-правовими засобами та практики застосування ст. 199 КК України.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері кримінально-правового захисту обігу грошей, державних цінних паперів та білетів державної лотереї в Україні.

Предметом дослідження кримінально-правова характеристика складу злочину передбаченого ст. 199 КК України, в якій встановлено відповідальність за виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї, інші норми вітчизняного кримінального законодавства.

Теоретичну основу дослідження склали насамперед праці вітчизняних та зарубіжних вчених юристів-криміналістів. Праці з інших галузей науки (історії, економіки тощо), а також енциклопедична та довідкова література носять у дисертації допоміжний характер.

Емпіричною базою дослідження стали: статистична інформація правоохоронних органів України щодо стану злочинності у сфері господарської діяльності в цілому та щодо злочину, відповідальність за вчинення якого передбачена ст. 199 КК України, зокрема; авторське узагальнення слідчої (понад 200 справ, порушених за фактом вчинення такого злочину) та судової практики (67 справ даної категорії, за якими винесено обвинувальні вироки та засуджено 127 осіб), а також матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень України (понад 120 документів); анкетування практичних працівників ОВС (опитано 160 працівників різних служб ОВС). При підготовці дисертаційного дослідження використовувався також особистий досвід роботи автора на посаді старшого оперуповноваженого в ОВС УБОЗ України.

Методи дослідження. При підготовці дисертації автором були використані сучасні методи соціально-правового пізнання. Використання для дослідження розвитку кримінально-правового регулювання, кримінальної відповідальності за виготовлення та інші незаконні дії з грошима, державними цінними паперами чи білетами державної лотереї *історико-правового методу* дало можливість прослідкувати тенденції такого розвитку, зрозуміти зміст та сутність цієї норми у сучасному праві. Для проведення аналізу основного та кваліфікованого складів злочину, передбаченого ст. 199 КК України, та розгляді питання про відмежування його від суміжних складів злочинів, розробці пропозицій щодо вдосконалення окремих статей КК України та рекомендацій щодо правильної правової кваліфікації даного злочину застосовувалися *системно-структурний, формально-логічний та метод системного аналізу.* *Статистичний метод* використовувався при дослідженні судово-слідчої практики боротьби зі злочинами аналізованого виду. Задля досягнення мети дисертації в ній використовувався *порівняльно-правовий* метод

дослідження правових явищ. Комплексне застосування названих методів дало можливість сформулювати низку нових наукових положень та пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства України.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є окремим цілісним монографічним науковим дослідженням питань кримінально-правової характеристики виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї з урахуванням новітніх підходів у кримінально-правовій науці та положень судово-слідчої практики у справах даної категорії. У проведеному дослідженні обґрунтовано та сформульовано положення та висновки, які є новими для науки кримінального права, або наділені істотними ознаками новизни та виносяться на захист, а саме:

вперше

- проведено комплексну детальну кримінально-правову характеристику злочину, відповідальність за вчинення якого передбачена у ст. 199 КК України, а саме: досліджено зумовленість криміналізації діянь, відповідальність за вчинення яких передбачена у цій статті, здійснено системний аналіз змісту елементів та ознак складу такого злочину, з'ясовано тенденції слідчо-судової практики щодо практичного застосування кримінального законодавства в цій частині, встановлено точність та ефективність сучасного викладу як самої ст. 199 КК України, так і положень інших нормативних актів, що мають значення для з'ясування її змісту.

- пропонується основним безпосереднім об'єктом злочину, відповідальність за вчинення якого передбачено у ст. 199 КК України, вважати суспільні відносини у сфері обігу грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї, забезпечення монополії держави на їх випуск, авторитет держави в цілому, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Додатковим безпосереднім об'єктом цього ж злочину є суспільні відносинам у сфері власності.

удосконалено

- підходи до визначення родового об'єкта злочину, відповідальність за вчинення якого передбачено у ст. 199 КК України, під яким пропонується розуміти господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання. Уточнено структуру суспільних відносин, які складають об'єкт цього злочину;

- на основі аналізу та узагальнення існуючих даних, обґрунтовується доцільність визначення поняття „державного цінного паперу” як предмета в аналізованому складі злочину, як підробленого документа встановленої форми

з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право і визначає взаємовідносини між державою в особі її уповноважених органів, яка бере на себе обов'язки емітента, і власником та передбачає виконання зобов'язань згідно з умовами його випуску, а також можливість передачі прав, що випливають з цього документа, іншим особам;

- підходи до вирішення питання про значення мотиву у складі злочину передбаченому ст. 199 КК. Робиться висновок, що хоча це чітко не зазначало у аналізованій статті, проте наявність корисливого мотиву є обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони складу злочину передбаченого в ній. Як аргумент наводиться положення, що за вчинення цього злочину може бути застосоване покарання у виді конфіскації майна. А відповідно до ч. 2 ст. 59 КК такий вид покарання встановлюється лише за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини.

набули подальшого розвитку

- знання про історичний розвиток реагування держави на фальсифікацію її платіжних засобів та інші незаконні діяння з ними. Відзначено, що фактично з моменту виникнення грошей вони підлягали кримінально-правовій охороні з боку держави. І лише на певному історичному етапі мало місце розширення предмета кримінально-правової охорони;

- положення про суспільну небезпеку діянь, відповідальність за вчинення яких передбачена у ст. 199 КК України, акцентується на тому, що суспільна небезпека таких посягань полягає насамперед у тому, що в результаті виготовлення фальшивих грошей чи інших незаконних дій з ними в грошовому обігу утворюється дисбаланс між готівковою грошовою масою та її товарним забезпеченням; підривається забезпеченість і стійкість національної грошової системи; виникає недовіра до грошових знаків, що знаходяться в обігу. При вчиненні передбачених ст. 199 КК незаконних дій з державними цінними паперами та білетами державної лотереї порушується монополія держави на їх випуск, дискредитується гарантована державою їх надійність тощо;

- підходи до вирішення проблеми визначення вартості (розміру) підробок при кваліфікації злочину, передбаченого ст. 199 КК України. Обґрунтовується, що при вирішенні цього питання слід виходити з того, що фактична вартість підробок, дорівнює „нулю”, а відтак, вирішуючи питання кваліфікації слід виходити із номінальної вартості цих предметів, про що має бути чітко вказано у примітці до ст. 199 КК України;

- положення щодо відмежування злочину, відповідальність за вчинення якого передбачено ст. 199 КК України, від суміжних злочинів. У дисертації сформульовано критерії розмежування досліджуваного посягання від таких злочинів, як шахрайство (ст. 190 КК України), незаконні дії з документами на переказ платіжними картками та іншими

засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200 КК України); порушення правил випуску (емісії) та обігу цінних паперів (ст. 223 КК України); виготовлення, збут та використання підроблених недержавних цінних паперів (ст. 224 КК України), а також низкою інших злочинів.

У дисертації пропонується уточнення деяких положень чинного КК України та інших актів, з метою підвищення якості кримінально-правової протидії виготовленню та іншим незаконним діям з підробленими грошима, державними цінними паперами та білетами державної лотереї.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення і висновки, викладені в дисертації, можуть бути використані в теорії кримінального права як матеріал для подальшого дослідження проблем кримінальної відповідальності та організації системи протидії виготовленню, зберіганню, придбанню, перевезенню, пересиланню, ввезенню в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї.

Результати дослідження можуть бути використані у законотворчій діяльності для подальшого вдосконалення чинного кримінального законодавства України.

Матеріали дослідження можуть бути використані і при підготовці проектів постанов Пленуму Верховного Суду України, а також суддями в процесі здійснення судочинства.

Матеріали дослідження можуть бути використані працівниками правоохоронних органів у їх діяльності. Так, у процесі службової підготовки та практичній діяльності органів досудового слідства МВС України використовуються розроблені на основі матеріалів дослідження методичні рекомендації для слідчих органів внутрішніх справ України (Акт ГСУ МВС України від 13.06.03 р. реєстр. №13/2-547).

Основні положення дисертації можуть використовуватись у навчальному процесі – при вивченні Особливої частини кримінального права України та спецкурсів, присвячених вивченню питань кваліфікації злочинів у сфері економіки, а також при підготовці відповідних розділів підручників, навчальних посібників тощо.

Апробація результатів дисертації. Результати дослідження апробовані на семи науково-практичних конференціях, в тому числі трьох міжнародних – „Теоретико-прикладні проблеми протидії організованій злочинності та злочинам терористичної спрямованості” (Львів, 2005 р.); „Проблеми вдосконалення підготовки слідчих в умовах реформування правоохоронної системи в Україні” (Львів, 2005 р.); „Кримінальний кодекс України 2001 року: проблеми застосування та перспективи удосконалення” (Львів, 2006 р.); та чотирьох всеукраїнських – „Входження України в європейський простір” (Київ,

2004 р.); „Актуальні проблеми підготовки керівних кадрів МВС України в світлі освітянської реформи” (Київ, 2004 р.); „Правове забезпечення взаємодії оперативних підрозділів та слідчих апаратів у розкритті та розслідуванні злочинів” (Київ, 2005 р.); „Україна 2005: поступальна хода до верховенства права” (Київ, 2005 р.), „Звітна наукова конференція з підготовки слідчих” (Львів 2008 р.).

За результатами дисертаційного дослідження розроблено пропозиції про внесення змін до Кримінального кодексу України, які були надіслані до Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією та прийняті ним (акт впровадження від 20.09.06 р. реєстр. № 6/16-521).

Матеріали дисертаційного дослідження використовуються в навчальному процесі Львівського державного університету внутрішніх справ та Київського національного університету внутрішніх справ.

Публікації. Основні положення дисертації викладено у 10 наукових працях, з яких п'ять опубліковано у наукових виданнях, включених до переліку фахових видань ВАК України. Дві статті опубліковано у співавторстві. Особистий внесок дисертанта у них становить 60%.

Структура дисертації зумовлена метою і предметом дослідження, відповідає логіці наукового пошуку і вимогам ВАК України і складається з переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, які включають десять підрозділів, висновків, списку використаних літературних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 220 сторінок рукописного тексту, з них основний текст дисертації – 182 сторінок, список використаних джерел на 25 сторінках (240 найменування), додатки на 13 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність дисертаційного дослідження і необхідність її наукової розробки; визначається його об'єкт, предмет, мета, завдання; характеризуються його методологічні та емпіричні основи; показано зв'язок роботи з державними планами боротьби зі злочинністю та планами проведення науково-дослідної роботи; відмічається наукова новизна одержаних результатів, їх теоретичне і практичне значення; вказується на форми апробації і впровадження наукових положень дисертації, а також її структура.

Розділ 1. „Загальні засади дослідження проблем кримінальної відповідальності за виготовлення та інші незаконні дії з підробленими грошима, державними цінними паперами чи білетами державної лотереї”.

У підрозділі 1.1. „Стан дослідження питань кримінальної відповідальності за виготовлення та інші незаконні дії з підробленими грошима, державними цінними паперами чи білетами державної лотереї в юридичній літературі” проводиться огляд джерел за темою дослідження. В результаті встановлено, що питання кримінально-правової характеристики складу злочину, передбаченого ст. 199 КК України, в сучасній українській кримінально-правовій літературі не одержали належного вирішення. Така характеристика на монографічному рівні не проводилась, а ці питання досліджувались як часткові при розгляді злочинів у сфері господарської діяльності в цілому (Н.О. Гуторова, О.О. Дудоров), чи при дослідженні процесуальних та криміналістичних (Т.П. Бірюкова, О.В. Воробей, В.С. Мацишин) або кримінологічних (І.В. Сингаївська) проблем протидії злочинності даного виду. Натомість у російській кримінально-правовій науці питання відповідальності за виготовлення і збут підроблених грошей чи цінних паперів були проаналізовані у семи дисертаціях. Разом з тим, такі дослідження не містять відповідей на цілу низку питань про сутність злочину, відповідальність за вчинення якого передбачена ст.199 КК України з огляду на розходження у змісті цієї статті з відповідною статтею КК РФ.

У підрозділі 1.2. „Історико-правова характеристика виникнення фальшивомонетництва та розвитку законодавства про відповідальність за виготовлення та інші незаконні дії з підробленими грошима, державними цінними паперами чи білетами державної лотереї” досліджується виникнення та розвиток кримінальної відповідальності за аналізований злочин. Встановлено, що розвиток законодавства, спрямованого на захист системи грошового обігу, залежав від характеристики предметів, які в той чи інший історичний період виконували функцію грошей. Передумови сучасного інституту кримінальної відповідальності за фальшивомонетництво були закладені в Уложенні про покарання кримінальні і виправні 1845 р., Кримінальному уложенні 1903 р. тощо, які закріпили основні ознаки складу фальшивомонетництва, що були використані при створенні наступних правових джерел. Досліджено закріплення кримінальної відповідальності за фальшивомонетництво у законодавчих актах радянського періоду. Проаналізована Міжнародна конвенція по боротьбі з підробкою грошових знаків 1929 року, за якою підробку грошових знаків віднесено до загальнокримінальних злочинів, з якими повинні вести боротьбу всі держави, та її вплив на тогочасне законодавство. Розглянуто розвиток законодавства про відповідальність за аналізований злочин у період незалежної України до 2001 року.

У підрозділі 1.3. „Соціальна зумовленість кримінальної відповідальності за виготовлення та інші незаконні дії з підробленими грошима, державними

цінними паперами чи білетами державної лотереї” констатується, що необхідність кримінальної відповідальності за такі діяння обумовлена насамперед їх суспільною небезпекою, яка полягає в тому, що незаконні дії з підробленими грошима можуть завдати значної шкоди національній безпеці держави, вплинути на її фінансову та економічну стабільність, що безумовно сприяє дестабілізації фінансово-кредитних відносин у державі. В результаті виготовлення фальшивих грошей у грошовому обігу утворюється дисбаланс між готівковою грошовою масою та її товарним забезпеченням, порушується масштаб цін; знижується довіра до грошових знаків на внутрішньому ринку тощо. Суспільна небезпека виготовлення чи інших незаконних дій, передбачених ст. 199 КК України, з державними цінними паперами та білетами державної лотереї полягає в тому, що в результаті таких дій порушується монополія держави на їх випуск, дискредитуються владні структури, знижується довіра до них та держави в цілому, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Окрім цього, встановлено, що якщо у розвинутих країнах світу готівка становить незначну частку грошової маси – 5–7%, то в Україні ж питома вага готівки у грошовому обігу гіпертрофовано роздута і становить близько третини грошової маси, що, у свою чергу, обумовлює підвищену небезпеку вчинення злочину, відповідальність за який передбачено ст. 199 КК України. Про доцільність існування кримінальної відповідальності за такі діяння свідчать і статистичні дані, а саме той факт, що питома вага цього злочину серед злочинів у сфері господарської діяльності складає близько 16%.

Розділ 2. „Об’єктивні ознаки виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї”.

У підрозділі 2.1. „Об’єкт виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї” узагальнено висловлені в юридичній літературі позиції з цієї проблеми, проведено їх критичний аналіз. Визначено, що родовим об’єктом аналізованого злочину є господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб’єктами господарювання, а також між цими суб’єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання. Основний безпосередній об’єкт складу злочину, передбаченого ст. 199 КК України, визначено як суспільні відносини у сфері обігу грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї, забезпечення монополії держави на їх випуск, авторитет держави в цілому, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Додатковим безпосереднім об’єктом складу цього ж злочину є суспільні відносини у сфері власності.

Проаналізовано структуру суспільних відносин у сфері забезпечення належних умов для обігу грошей, державних цінних паперів та білетів державної лотереї. Обґрунтовується, що суб'єктами цих відносин, з одного боку, є держава як монополіст щодо випуску названих предметів, а з іншого – суб'єкти господарювання, підприємства, установи, організації, фізичні особи. Предмет досліджуваних суспільних відносин визначається як порядок обігу грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї. Соціальний зв'язок у цих суспільних відносинах становлять права і обов'язки суб'єктів зазначених відносин. Держава при цьому наділена виключним правом на випуск в обіг таких предметів, а відповідно і обов'язком – здійснення контролю за їх обігом. Суб'єкти господарювання, підприємства, установи, організації, фізичні особи мають право на забезпечення захисту з боку держави від заподіяння їм шкоди внаслідок незаконних дій з вищеназваними підробленими предметами.

У підрозділі 2.2. *„Предмет виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї”* зазначено, що предмет фальшивомонетництва визначено у диспозиції ст. 199 КК України і є обов'язковою ознакою цього складу злочину. Перелік зазначених предметів вичерпний та розширеному тлумаченню не підлягає. Як предмет досліджуваного складу злочину аналізуються національна валюта у вигляді банкнот та монет, іноземна валюта. Акцентується увага на значенні якості підробки для визнання незаконних дій з такими предметами злочинними.

Щодо державних цінних паперів як предмета злочину відповідальність за вчинення якого передбачено у ст. 199 КК України, то на основі аналізу та узагальнення викладених в юридичній літературі позицій розроблено авторське визначення цього поняття. Аналізуються види державних цінних паперів, які перебувають в обігу в Україні.

Визначаються ознаки державної лотереї: наявність призового фонду у розмірі не менш як 50 відсотків суми отриманих доходів; відрахування до Державного бюджету України податку у розмірі 25 відсотків від доходів, що залишаються у розпорядженні після відрахувань до призового фонду; відповідна реєстрація в Міністерстві фінансів України.

Наголошується що лотерейна діяльність, хоча й регулюється низкою підзаконних актів, проте з огляду на динаміку їх прийняття та внесення змін до них доцільним було б прийняття спеціального Закону України *„Про лотерейну діяльність”*. Як предмет досліджуваного складу злочину аналізується білети такої лотереї, їх види, реквізити тощо. В роботі обґрунтовується, що виготовлення та інші незаконні дії з білетами державної лотереї, за наявності інших ознак, є злочином, передбаченим ст. 199 КК

України, незалежно від того чи на них випав виграш після проведення тиражу, чи ні. Адже сам факт їх виготовлення порушує державну монополію на їх виробництво.

За результатами дослідження обґрунтовується необхідність приведення у відповідність до положень чинного КК України постанови Пленуму ВСУ від 12 квітня 1996 р. № 6 „Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів” і насамперед, що стосується викладу положень про предмет складу аналізованого злочину, про що зазначається у висновках.

У підрозділі 2.3. „Об’єктивна сторона виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї” викладаються положення, які стосуються ознак об’єктивної сторони цього злочину. Враховуючи, що склад злочину, закріплений у ст. 199 КК України, є формальним, він має місце при вчиненні принаймні одного із зазначених діянь: виготовлення підробленої національної валюти України у вигляді банкнот чи металевої монети, іноземної валюти, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї; їх зберігання; придбання; перевезення; пересилання; ввезення в Україну чи збут вищезазначених підроблених предметів. Робиться висновок, що всі зазначені діяння можуть вчинятися лише у формі дії. Пропонується уточнення понять, які позначають вчинення суспільно небезпечних діянь, передбачених ст. 199 КК України, а саме: під виготовленням грошей, державних цінних паперів та білетів державної лотереї пропонується вважати дії, внаслідок яких створюються вказані вище підроблені предмети; зберіганням підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї пропонується вважати фактичне володіння ними незалежно від часу, протягом якого вони перебували у винного, та способу їх зберігання, за умови вжиття винним заходів щодо забезпечення їх схоронності; під придбанням предметів злочину, зазначених у ст. 199 КК України, розуміється набуття винним (платне або безоплатне) можливості володіти, користуватися та розпоряджатися ними; перевезення таких предметів тлумачиться як їхнє переміщення винним із використанням будь-яких транспортних засобів з одного місця в інше; пересилання згаданих предметів – це їхнє переміщення у просторі з одного місця в інше без участі відправника, наприклад, шляхом відправлення поштою, багажем, посильним або іншим способом; під ввезенням в Україну предметів, зазначених у ст. 199 КК України, слід вважати їхнє переміщення через державний кордон України або митний кордон на її територію з використанням транспортних засобів; збутом необхідно вважати будь-яку умисну форму відчуження підроблених грошей,

державних цінних паперів чи білетів державної лотереї під виглядом справжніх. З урахуванням наведених понять визначається момент закінчення злочину, відповідальність за вчинення якого передбачено у ст. 199 КК України.

У роботі обґрунтовується відсутність потреби у такій надмірній деталізації об'єктивної сторони складу аналізованого злочину. Зокрема, в назві та диспозиції ч. 1 ст. 199 КК України вказується на три форми переміщення підробок „перевезення”, „пересилання”, „ввезення в Україну”. Відтак пропонується у назві та диспозиції ч. 1 ст. 199 КК України терміни „ввезення в Україну”, „перевезення” та „пересилання” замінити на „переміщення”.

Окрім цього, наголошується і на необхідності приведення у відповідність до положень чинного КК України постанови Пленуму ВСУ від 12 квітня 1996 р. № 6 „Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів” щодо роз'яснення в ній змісту всіх вищеназваних ознак об'єктивної сторони складу аналізованого злочину.

Розділ 3. „Суб'єктивні ознаки виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї”.

У підрозділі 3.1. „Суб'єкт незаконного виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї” зазначається, що суб'єкт злочину, передбаченого ст. 199 КК України, є загальний. При цьому акцентується увага, що відповідно до ст. 9 Женевської конвенції по боротьбі з підробкою грошових знаків від 20 квітня 1929 р. іноземні громадяни, які вчинили діяння щодо підробки грошових знаків за кордоном, і перебувають на території держави, внутрішнє законодавство якої допускає притягнення до кримінальної відповідальності за діяння, вчинені за кордоном, підлягають кримінальній відповідальності в тому ж порядку, якщо б вони вчинили діяння на території цієї держави. Обґрунтовується, що встановлення загального віку кримінальної відповідальності за цей злочин (16 років) є виправданим.

У підрозділі 3.2. „Суб'єктивна сторона складу виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї” відзначається, що злочин, передбачений ст. 199 КК України, може бути вчиненим лише із прямим умислом. Зміст умислу при вчиненні фальшивомонетництва полягає у наступному:

усвідомленні особою факту вчинення діяння, передбаченого ст. 199 КК України, та його суспільної небезпеки; бажанні його вчинити; усвідомленні ознак предмета злочину, тобто того, що вона вчиняє незаконні дії з грошима, державними цінними паперами та білетами державної лотереї, а не іншими документами, та те, що вони є підробленими. Мета збуту є обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони злочину у формі виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну зазначених предметів. Щодо мотивів при вчиненні злочину, передбаченого ст. 199 КК України, то робиться висновок, що хоча це чітко не зазначало у аналізованій статті, проте наявність корисливого мотиву є обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони складу злочину передбаченого в ній. Як аргумент наводиться положення, що за вчинення цього злочину може бути застосоване покарання у виді конфіскації майна. А відповідно до ч. 2 ст. 59 КК такий вид покарання встановлюється лише за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини. Вивчення емпіричної бази підтвердило це положення, у 100% досліджених справ про злочини відповідальність за вчинення яких передбачена у ст. 199 КК вчинялися з корисливих мотивів.

Розділ 4. „Проблеми кваліфікації виготовлення та інших незаконних дій з підробленими грошима, державними цінними паперами чи білетами державної лотереї” складається з двох підрозділів.

У підрозділі 4.1. „Проблеми визначення змісту кваліфікуючих ознак виготовлення та інших незаконних дій з підробленими грошима, державними цінними паперами чи білетами державної лотереї” розглянуто питання диференціації кримінальної відповідальності за фальшивомонетництво безпосередньо у законі у межах статті 199 КК України. Відзначено, що у зв'язку із необхідністю виробити єдине правило кваліфікації повторності однорідних злочинів, які посягають на порядок обігу грошей, цінних паперів та інших документів, необхідно доповнити примітку ст. 199 КК України пунктом 2 у якому відзначити, що у статтях 199, 200, 223 та 224 повторним визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених цими статтями. Крім того, автор дійшов висновку, що незаконне виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї належить кваліфікувати як вчинені за попередньою змовою групою осіб тоді, коли у злочині брали участь дві та більше осіб, котрі попередньо про це домовились, у тому числі й у разі розподілу між ними ролей. Важливим видається також положення про те, що у зв'язку із недопустимістю співставляти предмет аналізованого злочину з грошима, державними цінними паперами та білетами державної

лотереї, які на законних підставах перебувають в обігу, пропонується передбачити у законі про кримінальну відповідальність положення про те, що дії, передбачені досліджуваною статтею, вважаються вчиненими у великому розмірі, *якщо загальна номінальна вартість* підробки у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян; в особливо великому розмірі – *якщо загальна номінальна вартість* підробки у чотириста і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

У підрозділі 4.2. „Проблеми відмежування складу злочину, зазначеного у статті 199 КК України від суміжних складів злочинів” розглянуто проблеми співвідношення даного складу злочину із суміжними суспільно небезпечними посяганнями. На думку автора, злочинами, суміжними з фальшивомонетництвом є: шахрайство (ст. 190 КК України), розмежувальними ознаками якого є ступінь відповідності фальшивки (купюри, монети, державного цінного паперу, білету державної лотереї) справжнім; спрямованість умислу винного на одноразовий обман, а не на те, щоб винний сприйняв і сприймав їх як справжні, обіг яких забезпечується державою. Від інших злочинів, а саме: незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків; обладнанням для їх виготовлення (ст. 200 КК України); порушення правил випуску (емісії) та обігу цінних паперів (ст. 223 КК України); виготовлення, збут та використання підроблених недержавних цінних паперів (ст. 224 КК України); злочин, передбачений ст. 199 КК України, слід розмежовувати насамперед за предметом.

У **Висновках** викладено найважливіші результати проведеного дослідження. Поряд із науковими результатами, які мають значення для подальшого розвитку науки кримінального права та юридичної освіти, визначено доцільність внесення до чинного КК України змін, зазначених у науковій новизні роботи, а також зміни до постанови Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів”.

До найбільш істотних результатів, отриманих в процесі дослідження, слід віднести:

А) пропозицію уточнити ст. 199 КК України, виклавши її назву та ч. 1 у такій редакції:

Стаття 199. Виготовлення, зберігання, придбання, переміщення з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї.

1. Виготовлення, зберігання, придбання, переміщення з метою збуту, а також збут підробленої національної валюти України у виді банкнот чи

металевої монети, іноземної валюти, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї, –

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років;

Б) примітку до ст. 199 КК України викласти у такій редакції:

П р и м і т к а.

1. Дії, передбачені цією статтею, вважаються вчиненими у великому розмірі, якщо загальна номінальна вартість підробки у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян; в особливо великому розмірі – якщо загальна номінальна вартість підробки у чотириста і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

2. У статтях 199, 200, 223 та 224 повторним визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених цими статтями;

В) за результатами дослідження обґрунтовується необхідність приведення у відповідність до положень чинного КК України постанови Пленуму ВСУ від 12 квітня 1996 р. № 6 „Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів” або прийняття нової постанови з урахуванням таких положень:

- ця постанова могла б мати назву: „Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення чи інші незаконні дії з підробленими грошима, цінними паперами чи білетами державної лотереї”;

- з п. 2 зазначеної постанови, в якому наводиться перелік предметів злочину, передбаченого ст. 199 КК України, вилучити слова “державні казначейські білети”, і в цьому ж пункті постанови передбачити вичерпний перелік державних цінних паперів;

- виключити ч. 2 п. 3 зазначеної постанови, де не визнається предметом досліджуваного злочину білети будь-яких лотерей, а натомість зазначити, що предметом злочину, передбаченого ст. 199 КК України, є підроблені білети державних лотерей, навести поняття державної лотереї та білета державної лотереї;

- привести у відповідність до, положень чинного КК України опис ознак об’єктивної сторони складу аналізованого злочину тощо;

- викласти в цій постанові правила відмежування аналізованого злочину не лише від шахрайства, як це має місце, а й від злочинів названих вище, тощо;

Г) в роботі аргументується доцільність розробки та прийняття спеціального Закону України „Про лотерейну діяльність”.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Марко С.І. Професійна майстерність слідчого при розслідуванні злочинів // Матеріали звітної наукової конференції з підготовки слідчих, м. Львів, 22 лютого 2008 р. / С.І. Марко. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. – С. 86–88.
2. Марко С.І. Боротьба з фальшивомонетництвом як один із напрямів протидії організованій злочинності / С.І. Марко // Боротьба з організованою злочинністю та корупцією (теорія і практика): науково-практичний журнал. – 2004. – № 10. – С. 238–247.
3. Марко С.І. Кримінальна відповідальність за підроблення білетів державної лотереї / С.І. Марко // Правове забезпечення взаємодії оперативних підрозділів та слідчих апаратів у розкритті та розслідуванні злочинів: тези доповідей науково-теоретичної конференції. – К.: НАВСУ, 2005. – Ч. 2. – С. 144–146.
4. Марко С.І. Кримінальна відповідальність за підроблення державних цінних паперів / С.І. Марко // Україна-2005: поступальна хода до верховенства права: збірник матеріалів до науково-теоретичної конференції. – К.: НАВСУ, 2005. – С. 52–55.
5. Марко С.І. Міжнародна співпраця в боротьбі з фальшивомонетництвом / С.І. Марко // Теоретико-прикладні проблеми протидії організованій злочинності та злочинам терористичної спрямованості: матеріали міжнар. науково-практич. конф., м. Львів, 8–9 квітня 2005 р. – Львів: ЛЮІ МВС України, 2005. – Ч. 2. – С. 273–276.
6. Марко С.І. Предмет злочину, передбаченого ст. 199 КК України / С.І. Марко // Науковий вісник Львівського юридичного інституту. Серія юридична. – 2005. – Вип. 1. – С. 70–83.
7. Марко С.І. Соціально-економічна і кримінально-правова характеристика фальшивомонетництва / С.І. Марко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. – 2008. – Вип. 2. – С. 267–278.
8. Марко С.І. Фальшивомонетництво: історико-правові аспекти / С.І. Марко // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2005. – № 1. – С. 311–320.
9. Марко С.І. Взаємодія слідчих, експертів та органів дізнання при розслідуванні фальшивомонетництва / С.І. Марко, В.С. Мацишин // Проблеми вдосконалення підготовки слідчих в умовах реформування правоохоронної системи в Україні: матеріали міжнар. науково-практич. конф., м. Львів, 10 червня 2005 р. – Львів: ЛЮІ МВС України, 2005. – С. 190–194.

10. Марко С.І. Кримінально-правова протидія фальшивомонетництву в Україні та США: порівняльний аналіз / С.І. Марко, А.В. Савченко // Актуальні проблеми юридичних наук у дослідженнях учених: науково-практичний збірник. – К., 2004. – Вип. 33. – С. 34–39.

АНОТАЦІЯ

Марко С.І. Кримінально-правова характеристика виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право. – Львівський державний університет внутрішніх справ. – Львів, 2009.

Дисертація присвячена дослідженню проблем кримінально-правової характеристики виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї за законодавством України. Розглядаються питання соціальної зумовленості встановлення кримінальної відповідальності за це посягання через призму історичного розвитку правого регулювання відповідальності за фальшивомонетництво та визначення змісту його суспільної небезпеки. Досліджуються об'єктивні та суб'єктивні ознаки злочину, передбаченого ст. 199 КК України, робляться висновки щодо необхідності уточнення редакції цієї статті. Автор розглядає проблеми кримінально-правової оцінки виготовлення та інших незаконних дій із підробленими грошима, державними цінними паперами чи білетами державної лотереї та відмежування цього злочину від суміжних.

Ключові слова: кримінально-правова характеристика, відповідальність, фальшивомонетництво, гроші, державні цінні папери, білети державної лотереї.

АННОТАЦИЯ

Марко С.И. Уголовно-правовая характеристика изготовления, хранения, приобретения, перевозки, пересылки, ввоза в Украину с целью сбыта или сбыта поддельных денег, государственных ценных бумаг или билетов государственной лотереи. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.08 – уголовное право и криминология; уголовно-

исполнительное право. – Львовский государственный университет внутренних дел. – Львов, 2009.

Диссертация посвящена исследованию вопросов уголовно-правовой характеристики изготовления, хранения, приобретения, перевозки, пересылки, ввоза в Украину с целью сбыта или сбыт поддельных денег, государственных ценных бумаг или билетов государственной лотереи. Автор рассматривает развитие института уголовной ответственности за обозначенное преступление в ретроспективе, начиная с древнейших времен до сегодняшнего дня. При этом акцентируется, что развитие законодательства, направленного на защиту системы денежного обращения, зависело от объекта такой защиты, а также от характеристики предметов, которые в тот или иной исторический период исполняли функции денег. Диссертант предлагает дальнейшее развитие определения содержания общественной опасности фальшивомонетничества, называя конкретные сферы экономической безопасности страны, которые наиболее страдают от совершения указанного преступления. Совершенствуя известные уголовно-правовой науке определения объекта данного посягательства, автор дает определения непосредственного объекта фальшивомонетничества. В работе не обойден вниманием и вопрос о предмете преступления, предусмотренного ст. 199 УК Украины. Диссертант дает исчерпывающую характеристику перечня предметов состава исследуемого преступления.

Представлен анализ признаков объективной и субъективной стороны состава преступления, предусмотренного ст. 199 УК Украины. Автор определяет указанное преступление как преступление с формальным составом, уточняет момент его окончания, раскрывает содержание альтернативных общественно опасных действий, указывая на то, что фальшивомонетничество невозможно совершить в результате бездействия. Рассматривая субъективные признаки исследуемого преступления, диссертант определяет его как исключительно умышленное. Приводится характеристика специальной цели анализируемого поведения – сбыта поддельных денег, государственных ценных бумаг или билетов государственной лотереи.

По результатам исследования соискатель предлагает внести в УК Украины следующие изменения: изложить ст. 199 в новой, предложенной им редакции и по-новому определить примечания к этой статье.

Одним из результатов диссертации стали предложения относительно усовершенствования новой редакции постановления Верховного Суда Украины „О практике рассмотрения судами уголовных дел об изготовлении или сбыте поддельных денег, ценных бумаг”.

Ключевые слова: уголовно-правовая характеристика, ответственность, фальшивомонетничество, деньги, государственные ценные бумаги, билеты государственной лотереи.

ANNOTATION

Marko S.I. The criminally-legal characteristic of manufacturing, storage, acquisition, transportation, sending, import to Ukraine with the aim of selling or sale of counterfeit money, the state securities or tickets of the state lottery. – Manuscript.

Thesis for the scientific Degree of Candidate of Law in Specialty 12.00.08. - Criminal Law and Criminology; Criminal and Executive Law. - Lviv State University of Internal Affairs. - Lviv, 2009.

The thesis are dedicated to the criminally-legal characteristic of manufacturing, storage, acquisition, transportation, sending, import to Ukraine with the objective to sale or sellingd of counterfeit money, the state securities or tickets of the state lottery according to the laws of Ukraine. The problems of the social condition ability of establishing criminal liability for this encroachment are considered in the light of the historical development of legal regulating the liability for counterfeiting and defining the content of its social danger. The objective and subjective elements of crime under Article 199 of the Criminal Code of Ukraine are researched; the conclusions about the necessity of refining the article wording are made. The problems of the criminal assessment of counterfeit money manufacturing, state securities or state lottery tickets and other illegal acts with them are analyzed by the author.

Key words: criminally-legal characteristic, responsibility, counterfeiting, money, state securities, state lottery tickets.

Підписано до друку 07.04.2009. Формат 60×90/16.
Папір офсетний. Віддруковано на різнографі.
Ум. друк. арк. 0,9. Зам. 53-09. Тираж 100 прим.

Львівський державний університет внутрішніх справ
79007 Львів, вул. Городоцька, 26.